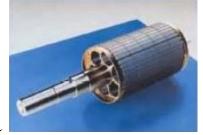

МДГНИТНИ МАТЕРИАЛИ. МДГНИТНИ СИСТЕМИ - ВИДОВЕ, КОНСТРУКЦИИ И ТЕХНОЛОГИИ.

Втора част

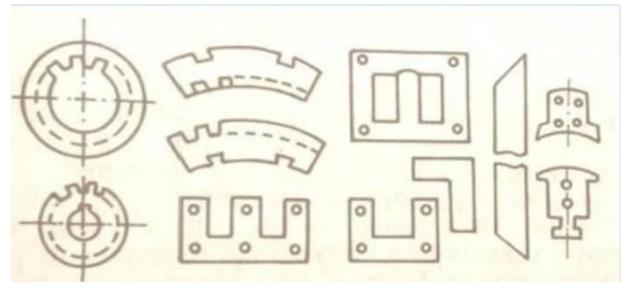

гл. ас. д-р Михаела Славкова

стат

статорни

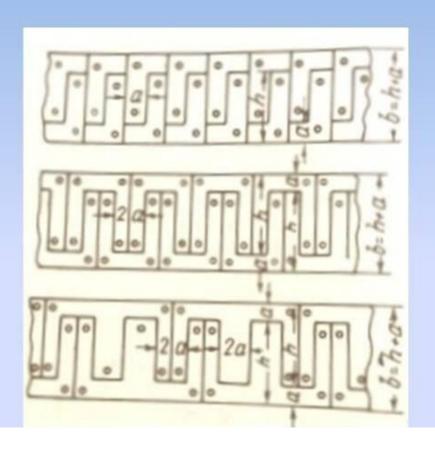
Шихтованите магнитни системи намират приложение и роторни пакети на електрическите машини, магнитопорводи на трансформаторите и като магнитни системи електрическите апарати за променлив ток — контактори, електромагнити, релета и др. Те се изработват от отделни пластини или дискове електротехническа стомана.

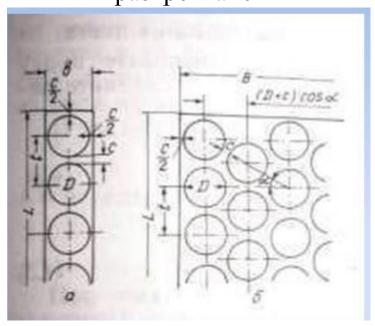
Форми на пластини за шихтовани магнитни системи

2. Магнитни системи – видове, конструкции и технологии.

Шихтованите магнитни системи – разкрояване на пластини

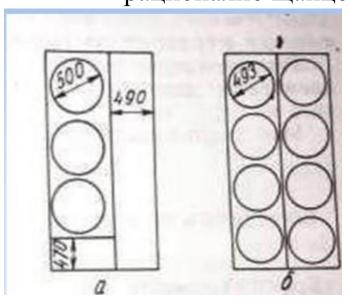

агнитни системи — видове, конструкции и технологии. Примери за разкрояване без отпаДък на Γ -, Π - и \coprod - образни пластини \coprod ихтованите магнитни системи — едноредно и \coprod ахматно разкрояване

Нормално еДнореДно (a) ц многореДно шахматно разкрояване (б) на статорни Дискове

Шихтованите магнитни системи — нерационално и рационално щанцоване

агнитни системи — видове, конструкции и технологии. Нерационално (а) и рационално (б) разкрояване при щанцоване на статорни Дискове агнитни системи — идове, конструкции и технологии. Шихтованите магнитни истеми — разкрояване с отрицателни рибавки отрицателни прибавки в местата са се нарушава и сечението на ярема се

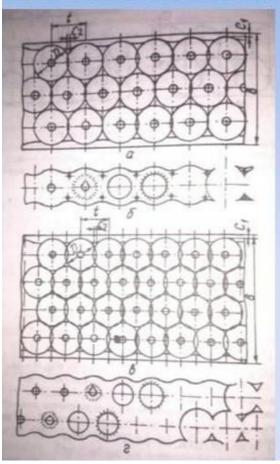
При щанцоването са се нарушава и сечението на ярема се припокриването формата на диска намалява. Това води до увеличаване на индукцията и на намагнитващия ток, Ето защо големите стойности на припокриване са допустими при двигателите с ниска изчислителна индукция и при двигатели, работещи в кратковременен режим.

Схеми на разкрояване

а - еДнореДно с намалени прибавки; б- еДнореДно с отрицателнц прибавки межДу Дисковете; в - еДнореДно с отрицателни прибавки межДу Дисковете и по края на ивицата; г, д и е ДвуреДно шахматно разкрояване и същите случаи на прибавки;

Лагнитни системи – видове, конструкции и технологии.

Шихтованите магнитни системи – фигурно разкрояване

Фигурното разкрояване увеличава коефициента на използване на материала с 10÷11%.

Шихтованите магнитни

агнитни системи — видове, конструкции и технологии. коефициента на използване на материала с 10+1196.

Схеми на фигурно разкрояване при щанцоване от рула а—разкрояване при еДнореДно щанцоване; б-еДнореДно щанцоване; в-разкрояване при ДвуреДно щанцоване; г-ДвуреДно щанцоване; Шихтованите магнитни

на много тънки стена на щанците,, обикновено се използват две съвместни щанци. Първата съвместна щанца изрязва от ивица готов статорен диск и технологичен отвор в центъра на вырешната врезка, малко помальк от диаметъра на вала Втората съвместна щанца изрязва от вырешната врезка на статорния диск каналите на ротора и окончателния отвор на вала.

Схема за щанцоване на статорни (а) и роторни (б) Дискове със съвместни щанци

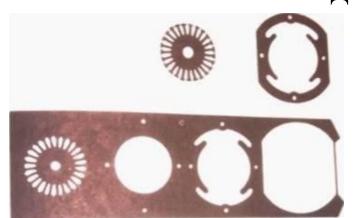
Шихтованите магнитни системи — микродвигатели

кции и технологии.

кродвигатели

При първия удар се щанцоват отворите за каналите на ротора, за вала и два технологични отвора, по края на ивицата за фиксирането и при

следващите операции, При втория удар се щанцоват отворите за статорните канали и каналите за притягащите скоби на статорния пакет. При третия удар се изрязва роторния диск, а при четвъртия - статорния диск,

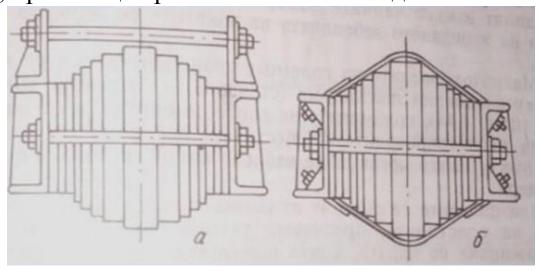
Дължината описаната последователната щанца е четири пъти по-голяма от дължината на едва съвместна щанца за статорни и роторни дискове, и два пъти поголяма от обема на две съвместни щанци, с които обикновено се щанцоват роторни и статорни дискове.

Схема на щанцоване на Дискове на микроДвигатели с послеДователна щанца

агнитни системи — конструкции и технологии.

Шихтованите магнитни системи — трансформатори

Магнитопроводите на трансформаторите се изработват в повечето случаи от студеновалцувана анизотропна електротехническа стомана, Характерно за конструкцията на тези магнитопроводи е, че не се допускат притягащи шпилки в ядрата и в яремите, Използват се греди и шпилки, минаващи външно спрямо магнитопровода, както и полубандажи, притягащи яремите външно и по дължината им,

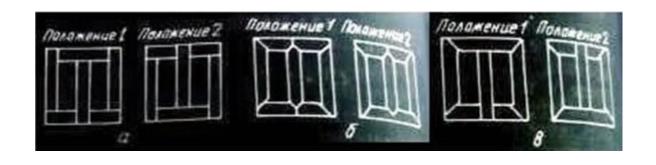
агнитни системи —

Начини на пресуване на ярема а — с шпики; б — с полубанДажи,, 10

Магнитни системи — видове, конструкции и технологии.

Шихтованите магнитни системи — трансформатори

Най-доброто използване на свойствата на студеновалцуваната анизотропна електротехническа стомана се осигурява при шихтоването на магнитопровода с коса снадка — схема б, тъЙ като при нея пътят на магнитния поток съвпада с посока на валцуването и (тоест посоката на потока съвпада с посоката на лекото намагнитване на магнитно мекия материал), Тази технология е най-сложна и трудопоглъщаща, За набирането на пакета на трансформатора в зависимост от мощността му са необходими - един или двама работника, или бригада от 4 до 8 работника.

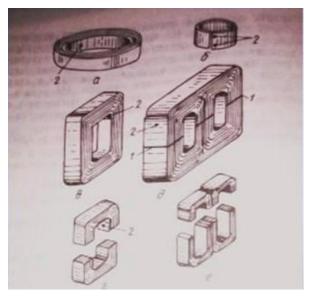
Схеми на шихтоване на магнитопровоДи а — с право Допиране; б с косо Допиране в шест ъгъла; в -— с косо Допиране е четирц »аъла«

Навити магнитни

Навитите магнитни системи магнитни

Те се набират анизотропна електротехническа с шихтованите магнитни системи те имат по-малък разход на стомана, помалки загуби и ток на празен ход, Има две конструкции на навита магнитни системи: неразглобяеми тороидални магнитни система и правоъгълни разрязани магнитни системи,

агнитни системи —

Навити магнитни системи а, б — тороиДални неразглобяемц; в, г — правоъгълни неразглобяеми и разрязани;

Д, е - Ш — образни разрязани,,

1 — равнина на разрязване

 2 — място за закрепване с точково заваряване 12

агнитни системи —

видове, конструкции и технологии.

Навити магнитни системи

dl - съншен Диаметър на магнитопровоДа, тпт, ф - сътпрешен Диаметпър на магнитопровоДа, тт, ф - выпрешен Диаметър на намоткатп навита около магнитопровоДа, тпт, ф височина на магнитопровоДа (зависи от шпринсппа на лентатп), тптп, ф

Ь - Дебетна на магнитопровоДа, шт;

4 =k1.d2 h=k2.d2 do=ko.d2

А— - напречно сечение на магнитопровода тт2 оси- коефициент на запълване на намотката;

w— брой навивш на намотката;

Основни Дименсионни размери на тороиоални магнитопровоДи (EC *60635:1978/AMD1:1997*,DIN 42311)

*п*_Е- коефициент на запълване на магнитопровода•

/ средна дължина на магнитната силова линия, тт. • VFe

- обем на магнитопровода, ттз,

Аи, - напречно сечение на прозореца на магнитопровода, тт2. q— ефективно напречно сечение на проводника намотката, тт2 д-

допустима токова плътност на тока през намотката, A/тт2 /ш— номинален ток на дросела, A

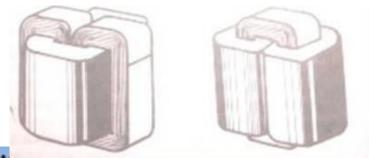
- I— номинален ток на магнитния ключ. A
- В максимална стойност на магнтната индукция на материала, Т•

Навити магнитни системи - трансформатори

Правоъгълните разрязани магнитни системи се навиват върх дорници с формата на правоъгълник със закръглени ръбове аналогично неразглобяемите тороидални магнитни системи. След навиването магнитната система се пресува заедно с дорника в специално приспособление и се термообработва в шахтова лещ, След тази термообработка магнитната система запазва придадената и форма, След това се вкарват слепващи съставки чрез потапяне на системата и се осъществява слепване на магнитните слоеве, следва разрязване с фреза — циркуляр, за утеснение при поставяне на намотките, Срязаните повърхности се залепват наново,

агнитни системи — Навити

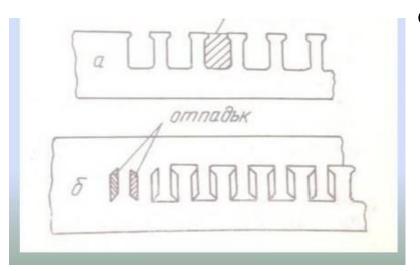
магнитни системи

Магнитни си

и и технологии.

ЕДНофазни трансформатори с разрязани навини макнимонрово Ди Класическата конструкция на статорите на значителнит замуби на иметериал, отпадъци отпиднцоването на скыпата спектротех ническа на със етомана са загубите три навини макни на системи на врагори, в каналите на селана яе на селана частво като винтова спирала и се получава статорна магнитна че система,

отпаЉк Схема на разкрояване на лента от електротехническа стомана а — еДнореДна; б — вДуреДна с вмъкнати реДове (а каналите на еДната лента са вмъкнати зъбцте на Другата)

Навити магнитни системи – статори на електрически мапини

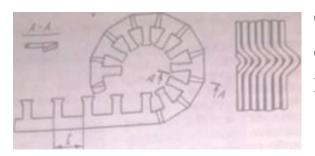

Схема на навиване на статори с огъване на ярема а среДата межау всеки Два зъба

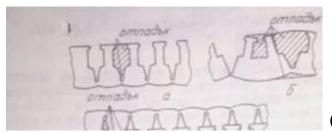
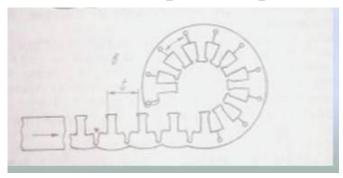

Схема на щанцоване на ленти с Y, WiWiVi

технологични изрези в ярема и на

навиване на статори а, б — еДнореДна; в -ДвуреДна; г — навиване на статори, Магнитни системи — видове, конструкции и технологии. Навити магнитни системи — статори на електрически мапини

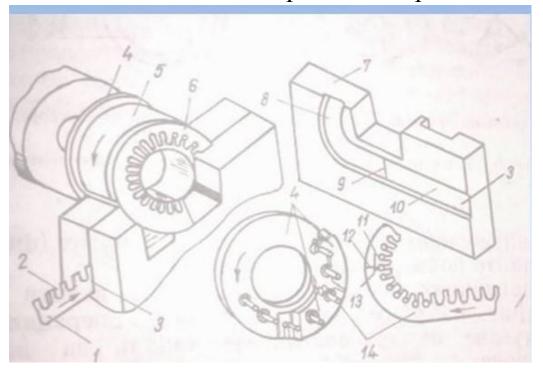
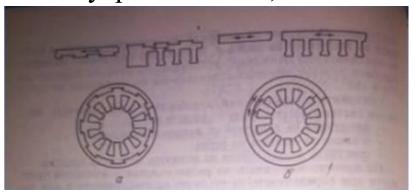

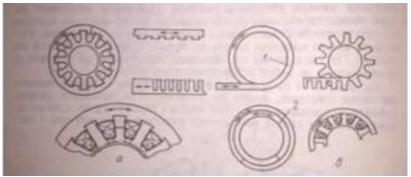
Схема огъващо приспособление за навиване на статори 1 — лента; 2 — канал; 3 — огъващ канал; 4 — Диск; 5 — барабан; б — навивана спирала; 7 — притискаща плоча; 8 — Дъгов участък;

Навити магнитни системи — статори на електрически мапини 9— прехоДен участък; 10 — прав участък; 11 — зона с Деформация на свиване; 12 — зона с Деформация на разтегляне;

13 — неутрална линия; 14 — палци,

Схеми на съставни магнитни системи на статори

Магнитни системи — видове, конструкции и технологии.

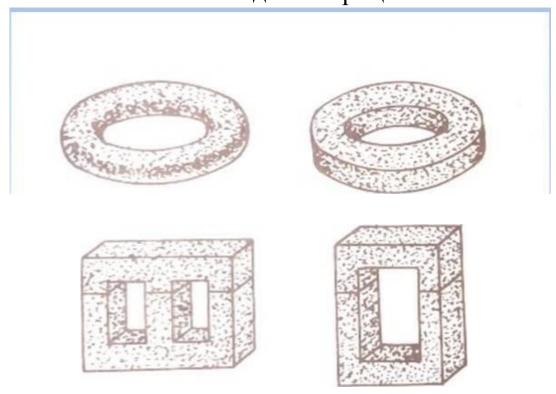
Навити магнитни системи — статори на електрически мапини

Схеми на съставни магнитни системи на статори

1 — яремна зона, навита от една лента; 2 — яремна зона, навита от Две ленти

видове,

Формувани магнитни системи — металокерамични, от ферити и от магнитодиелектрици

1агнитни системи — видове, конструкции и технологии. магнитни системи — металокерамични, от ферити и от магнитодиелектрици

Формувани магнитни системи

Формувани

Металокерамичните магнитни системи се изработват о прахообразни магнитно меки материали чрез пресуване в специални форми и следващо спичане (синтеруване), Те са подходящи за електромагнитни системи за постоянен ток със сложни фоми, тъЙ като се избягват трудопоглъщащите технологични операции на механично обработване и загуба на метал, Могат да се използват и при електромагнитни системи за променлив ток. Изходните материали са железен прах с повищена чистота, желязно — никелови прахове от типа на пермалоя, сплави от вида — Ее — Si — A! или Ее — Ni — Со, Железният прах се смесва с пластификатор - стеролекс (0,396 до 0,596) за около 3 до 4 часа, пресува се при налягане от 500МРа до 700МРа за време

магнитни материали. основни понятия. Класификация и от 2 до 3 секунди и след това формата е придобита, термообработва се при температура 11000С до 11500С за време от 2 до 3 часа - в пещи с водородна атмосфера, Прилага се повторно пресуване при по-високо налягане (800МРа до 1200Мра) и термообработка във водород при по-висока температура

(13000С) за около 20 часа, Така се подобряват магнитните свойства и се повищава плътноспа на заготовките,

агнитни системи — видове, конструкции Формувани магнитни системи — металокерамични, магнитодиелектрици

магнитни материали. основни понятия. Класификация и

21

магнитни материали. основни понятия. Класификация и

Практическо значение имат двойните (съставени от поне два двувалентни метала) и многокомпонентните ферити, Технологията им на изработка е сведена до получаване на твърд разтвор от магнитни и немагнитни окиси, което се извършва в твърда фаза при загряване на температура от 11000С до 14000С, Прибавянето на немагнитен окис към магнитния окис понижава температурата на Кюри на получения твърд разтвор, Известно е, че при температура непосредствено под точката на Кюри материалите увеличават своята магнитна проницемост поради рязко намаление на кристалната анизотропия, Смисълът на прибавянето на немагнитни окиси е получаване на материал с точка на Кюри, конто е близо над работната температура на

магнитната система, за да се ползва ефекта с получаване на магнитопровод с висока магнитна проницаемост, Намалява се магнитострикцията, намалява се коерцитивната сила и агнитни системи — Формувани магнитни системи

Магнитните системи от изработване включва:

пластификатора, формуване и Материали за прахове:

- окиси Неру МО, zno, Mgo, мпа, СИО и др. - хиДрати на окисите — *e(OH)*₃*Ni(OH)*, Zn(OH) и Др, - соли на соната киселина - Fes04,7H20, Ni504,7H20, zns04,,7H20 и Др,

Пластификатори — парафин, 1096 разтвор на поливинилов спирт и др. Формуването и изпичането са подобни на тези, които се ползват при металокерамичните магнитни системи, но при различни нива на налягането и температурата,

магнитни материали. основни понятия. Класификация и Магнитите системи от магнитодиелектрици — това са магнитна системи от прахообразни феромагнитни материали (основа), частиците на

които са изолирани една спрямо друга в магнитно и електрическо

отношение от заобикалащия ги

22

диелектрик, служещ и за механична връзка между тях,

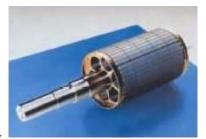

МдГНИТНИ МАТЕРИАЛИ. МДГНИТНИ

СИСТЕМИ - ВИДОВЕ, КОНСТРУКЦИИ И ТЕХНОЛОГИИ.

Първа част

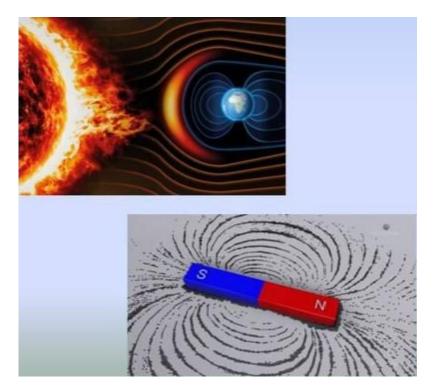

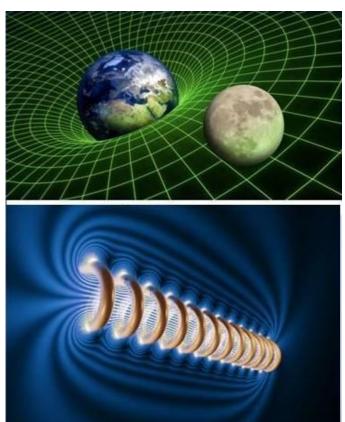
гл. ас. д-р Михаела Славкова

1. Магнитни материали. Основни понятия. Класификация и характеристики.

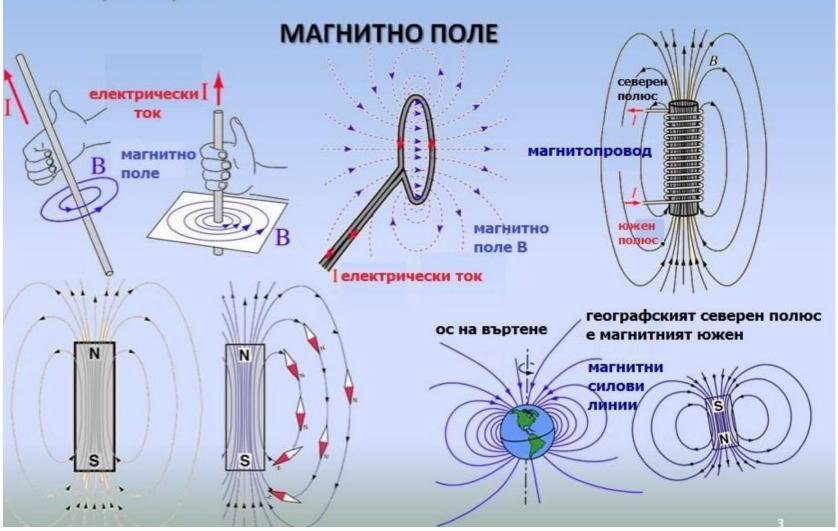
магнитни материали. основни понятия. Класификация и ВИДОВЕ ПОЛЕТА

гравитационно; магнитно; № електрическо и Др,

1. Магнитни материали. Основни понятия. Класификация и характеристики.

магнитни материали. основни понятия. Класификация и

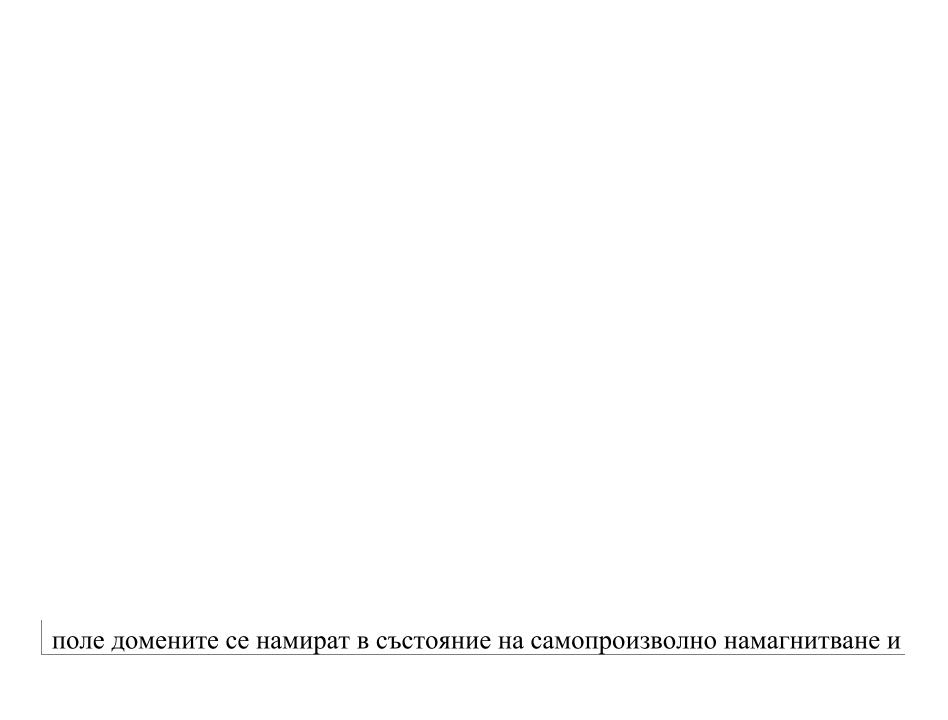
1. Магнитни материали. Основни понятия. Класификация и характеристики.

В зависимост от начина, по който реагират на приложено външно

магнитно поле материалите могат да бъдат класифицирани в следните категории:

Диамагнетици; парамагнетици; феромагнетици; антиферомагнетици; феримагнетици;

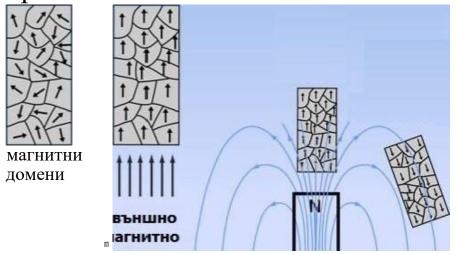
Във външно магнтно поле диамагнетиците се намагнитват в направление, противоположно на външното поле.

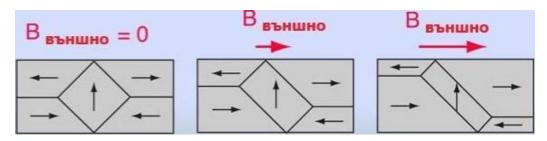
магнитни материали. основни понятия. Класификация и имат резултатен магнитен момент

Във външно магнтно поле при парамагнетиците се появява намагнитеност, тоест възниква резултатен магнитен момент, който съвпада по направление с полето. При отсъствие на магнитно поле техния магнитен момент е нута.

Във външно магнтно поле феромагнетиците се намагнитват. Те са с доменна структура и домените се ориентират по напраление на полето. Зависимостта на намагнитеността от интензитета на магнитното поле е нееднозначна и при всички температури под точката на Кюри се наблюдава явлението хистерезис. При отсъствие на външно магнитно

доменна структура

без външно поле приложено е слабо приложено е силно външно поле външно поле

В зависимост от начина, по който реагират на приложено външно магнитно поле материалите могат да бъдат класифицирани в следните категории:

Диамагнетици; парамагнетици; феромаанетици; антиферомагнетици; феримагнетици;

Във външно магнтно поле антиферомагнетиците се намагнитват като магнитните моменти на атомите се ориентират по пасока на полето- При отсъствие на вънщно магнитно поле, магнитните моменти на съседните атоми са насрещно разположени, така че резултатният магнитен момент за домена е равен на нула,

Във външно магнтно поле феримагнетиците се намагнитват. Както и при феромагнетиците съществува нееднозначна зависимост на намагнитеноспа от интензитета на магнитното поле. При отсъствие на външно магнитно поле магнитните моменти на атомите са антипаралелни, с различна големина и сумарният магнитен момент е

различен от нула. Те са антиферомагнетици с некомпенсиран антиферсллагнетизыл.

Магнитното поле може да се разглежда самостоятелно само когато е неподвижно и неизменно, т.е. статично или квазистатично (бавноподвижно, бавнопроменливо). Таки ва магнитни полета се създават чрез постоянни магнити или с токови контура, обтичани от постоянни или нискочестотни токове.

Електромагнитното поле е вид материя с непрекъснато разпределение в пространството (електормагнитни выгни), но може да има и дискретно разпределение във вид на частици (фотони). При липсата на гравитационни полета то се разпространява в пустота със скоростта на светлината.

Електромагнитното поле има две прояви, чрез които се открива неговото съществуване - силова и индукционна. Основна физична величина, характеризираща големината на магнитного поле се явява магнитната индукция : в -

Магнитната индукция е вектор, определящ големината и направлението на магнитното поле. Често за онагледяване на магнитного

поле се използват векторни линии, наречени индукционна линии или магнитни силови линии.

Тангентата към всяка точка от магнитни силови линии съвпада с посоката на вектора на магнитната индукция. Съгласно принципа на непрекъснатостта индукционните линии са затворени, без да имат начало и край. Тъй като магнитното поле е векторно то може да се въведе понятието поток на вектора на магнитната индукция през някаква повърхност. За разлика от другите потоци магнитния поток ф е затворен. Връзката между магнитния поток и магнитната индукция се дава с израза:

 $\Phi = fBds, wB$

(5) ds е вектор, съответстващ на част от повърхността, през която минава магнитния поток. Единицата за магнитен поток ф е вебер [Wbl, а за магнитна индукция В - тесла [Т]. Една тесла - 1Т - е магнитната индукция, която се получава при преминаване на магнитен поток с големина

един вебер - 1Wb през площ, разположена перпендикулярно на магнитния поток, с големина 1m2. Магнитният поток е скаларна величина.

Втората съществена величина, с конто се оперира при изследването и оценката на магнитните полета е интензитетът на магнитното поле (магнитен интензитет) н Той е векторна величина и характеризира потенциалните възможности на източника на магнитното поле независимо от средата, Измервателната единица за магнитен интензитет е Мт. В пустота, а практически и във въздуха връзката между магнитната индукция и интензитета на магнитното поле се дават с израза:

$$\vec{B_0} = \mu_0 \cdot \vec{H} \cdot T$$

Магнитна проницаемост на въздуха или магнитната константа се измерва в H/т и има стойност:

$$\mu_0 = 4\pi 10^{-7}$$
, H/m

Ако магнитното поле с интензитет н действа в среда, способна да се намагнитва (поляризира), самата среда става допълнителен източник на поле с вътрещна в, индукция т.е. в някои среди направлението на линиите на магнитната индукция и интензитета на полето може да не съвпадат,

За оценка на връзката между магнитната индукция и интензитета на магнитното поле, се използва по-често понятието относителна магнитна проницаемост.

$$\mu_r = 1 + \chi = \frac{\mu}{\mu_0}$$

При това връзката между векторите В и Н се дава с израза: B = Lurl! Io. H одето [АД е тензор на относителната магнитна проницаемост,, Тензоры [ИД отчита анизотропните свойства на средата, т.е. нееднаквите магнитни свойства в различните направления, В изотропна среда и е в сила израза:

$$B = \mu_r \cdot \mu_0 \cdot H$$

Връзката между намагнитеността, магнитната индукция и интензитета на магнитного поле се дава с израза:

$$B = \mu_0 \big(H + M \big)$$

$$\overrightarrow{B}_i = \mu_0 . \overrightarrow{J}, T$$

Това е поради факта, че средата се характезира с магнитна. възприемчивост X Това е характеристика на веществото, чрез конто се дефинира способността му под въздействие на външно магнитно поле да създаза определена намагнитеност M(J), A/T. За магнитната индукция може да се запише:

$$B=BO+B$$

По магнитната възприемчивост се определя магнитното състояние на материалите. Връзката се дава с израза:

$$= M / H$$
 нлн $= J/H$

ТъЙ като първопричина за възникване на магнитната индукцията В в намагнитваща среда е вънщното поле с интензитет H , то може да се запише:

$B=\Pi'H$

Величината характеризира особеностите на намагнитващата среда и се нарича магнитна проницаемост с размерност Н/т,,

Магнитни материали. Основни понятия. Класификация и характеристики.

В зависимост големината и знака на магнитната възприемчивост X

тоест според способността на материала под въздействие на външно магнитно поле да създава определена намагнитеност г M(J) , A/rn. материалите са:

Диамагнетици; парамагнетици; феромагнетици; антиферомагнетици; феримагнетици;

Във вънщно магнтно поле диамагнетиците са с отрицателна магнитна възприемчивост (X<0).

Във външно магнтно поле парамагнетиците са с положителна магнитна възприемчивост (X>O).

Феромагнетиците, антиферомагнетиците и феримагнетиците са също с положителна стойност на магнитната възприемчивост,

От чистите химически елементи феромагнитни свойства имат елементите от групата на 3d металите - Ее желязо, Со кобалт, Ni никел и групата на 4f металите - Gd гадолиний, Dy диспросий, ТЬ тербий, Но холмиЙ, Ег ербий, Тт тулий.

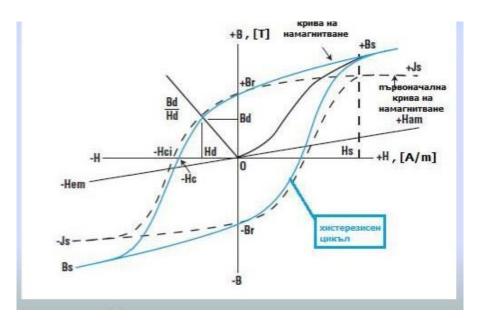
- 1. Магнитни материали. Основни понятия. Класификация и характеристики.
- 1. Магнитни материали. Основни понятия. Класификация и характеристики.

От чистите химически елементи феромагнитни свойства имат елементите от групата на 3d металите - Fe желязо, Со кобалт, Ni никел и групата на 4f металите - Gd гадолиний, Dy диспросий, Тb тербий, Но холмий, Er ербий, Tm тулий.

- 1. Магнитни материали. Основни понятия. Класификация и характеристики.
- 1. Магнитни материали. Основни понятия. Класификация и характеристики.

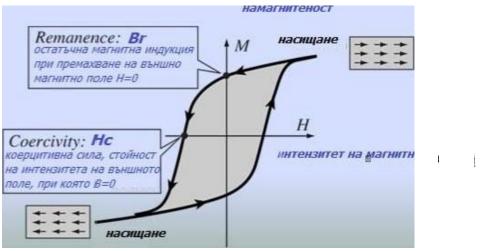
В техниката е прието магнитни да се наричат материалите с относителна магнитна проницаемост, значително по-голяма от 1, За целите на инженерната практика в зависимост от типа на хистерезисния цикъл магнитните материали се делят на магнитно меки, магнитно твърди и материали със специално предназначение, имащи сравнително тесни области на приложение,

Хистерезисен цикъл

Характерни свойства на магнитно меките материали са високата им магнитна проницаемост и малките загуби от пренамагнитване,, Магнитно твърдите материали — тези за постоянни магнити, да са с възможно най-голяма стойност на произведението от интензлтета на магнитно поле и магнитната индукция (ЭН), което ще е толкова поголямо, колкото по големи са остатъчната магнитна индукция Вг и коерцитивната сила Нс. Разделянето на магнитно меки и магнитно

твърди материали става само по отношение на коерцитивната сила Нс и е прието да е 1000А/т.

1. Mart-1b1THn Marepnann. OCHOBHH nOHRTHR. Knacb1(Þb1KaLVIR n xapaKTepncTMKV1, rpyna Ha Mart-MTH0 Meo-1Te Marepnann:

eneKmpomex,quqecŒca cmoMOHa; ▶ Fe-

Ni cnnaeu;

Fe-Co cnnaeu;

MaeHumoðuenewnpugu;

орфни U HaH0KpucmUIHt/ MernanHt/ cnnaeu; rpyna Ha MarHHTH0 TBbPAnre Marepnann: 30KaneHt1 cmoeaaHu;

■ d)epumu;

KOM1103U4UOHHU mamepuanu; rpyna Ha Mart-1b1THnre Marepnann cnegnanH0 npeAHa3HaqeHHe:

Mamepuanu c npaeot,ebneH xucmepe3uceH gtlKbn; mep,uomaeHurnHu;

MaeHumocmp11Kgt10HH11

Mamepuanu; ★ cepbxeuc0KoqecmomHt/cpepumu;

Според структурата магнитните материали са:

• Кристални това са всички виДове електротехнически стомани - сплави на желязо и силиций, желязно - никелови сплави _ с висока магнитна проницаемост съДържащи легцращи

16

елементи като молибден, хром, манган и др., желязно кобалтови сплави - с висока магнитна инДукция на насищане. МагнитоДиелектрици и ферити - използват се за повышени и високи честоти

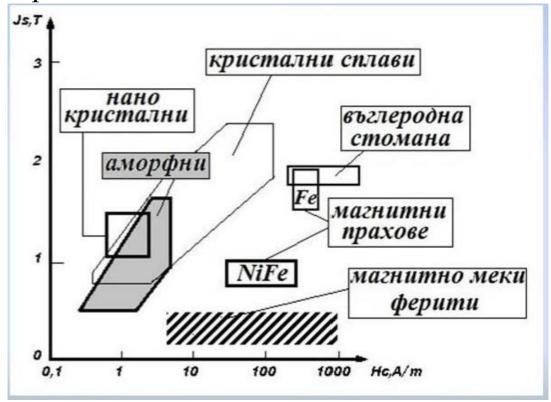
• Аморфни и нанокристални сплави - с некристален строеж, в повечето случаи се получават при бързо охлажДане на стопилка. Нанокристалните се термообработват Допълнително, за Да се получи тяхната особена структура - аморфна с кристални зароДиши. Тези сплави пораДи строежа си имат уникални характеристики.

Изборът на материал зависи от предназначението и от изискванията към дросела или трансформатора, работен честотен обхват, геометрични размери, цена и др.

агнитни материали. сновни понятия. и характеристики.

аси икация

състав на аморфни и нанокристални сплави TxM100xposxs80) (Т -Ю Со, М) (М-В,С, Ю v,Nb, та, сг, мо имп

ПреглеД на характеристиките на магнитно меките материали

Електротехнически стомани - сплави на Ее и Si. Силицият се използва с цел да се намалят загубите от хистерзис като свързва вредните примеси от въглерод и азот. Повишава специфичното електрическо съпротивление, в следсвие на което се намаляват и загубите от вихрови токове. Съдържанието на силиций е до 4,596, за да не стане много крехка стоманата, т.е. ограничава се от технологични съображения. Изисквания към този материал:

- Голяма магнитна проницаемост т.е. при подходящ избор на работната точка може Да се получи минимална големина на тока на празен ход;
- Висока магнитна индукция на насищане и линеаризирана магнитна крива Вs 2,2,Т;
- Минимални загуби от хистерезис и вихрови токове 6 каталозите се Дават специфичны загуби при 50Hz и при определена магнитна индукция или Т.

Електротехнически стомани - при пластична деформация в резултат на студено валцуване се получават включително високи магнитни свойства по направление на изтеглянето - текстурована стомана. Електротехническата стомана от този тип е анизотропна т.е. има различни характеристики по различните кристалографски направления.

По направление на валцуването - ос на леко намагнитване характеристиките и са по -добри. Има и електротехническа стомана с кубична текстура - с по -добри характеристики, но по направление перпеникулярно на посоката на валцуване. Важен е и въпросът с безшумната работа на дросела или трансформатора.

Поради наличието на магнитострикционен ефект може да възникне шум при работата им т.е предпочитат се материали с нулева магнитострикция.

20

Желязно - никелови сплави - пермалои - съдържание на Ni от 3596 до 8596 - с висока магнитна проницаемост. Начална магнитна

проницаемост щ=5О ООО ВГО,8Т. Необходима е термична обработка за подобряване на магнитните им свойства, която се извършва след като материалы се щанцова. Свръхпермалой $\mu_{max}=100000=10^6$.

Пермендюр - BГ2,5T, 5096Co, 1,896V и Ее. Перминвар - Ее - М сплав легирана с Со. След като се термообработи има много нисък интензитет, но g=const. до H=24OA/т,

Магнитодиелектрици притежават трикомпонентна структура; прахообразен магнитномек материал (най-често карбонилно желязо или пермалой на люспи), прахообразен диелектрик (пълнител) и слепващо вещество (най-често фенол формалдехидна смола). Отделните зърна на прахообразния магнитно мек материал (сплав на желязо с алуминий, силиций и др.) са изолирани едно от друго. Сместа се пресува в желаната форма и се изпича при ниски температури.

Магнитодиелектрици - изпичането при високи температури силно влошава механичните качества на композицията -

магнитопроводът става крехък и трошлив. Имат високо електрическо съпротивление и сравнително ниски загуби. Магнитодиелектриците се използват в честотен обхват от 10 КНД до 200 МНz т.е. не се използват при ниски честоти. Имат много ниска магнитна проницаемост (µ;=5÷25), но тя слабо се влияе от температурата, а процесът на стареене е незначителен.

Феритите са еднокомпонентни материали - в структурата си не съдържат пълнители и слепващи вещества, но в химично отношение са нееднородни. Те са химически съединения от вида М.О.Fe203 като М - е двувалентен метал като барий, мед, цинк, магнезий, манган, никел, кобалт и др. За производството се използва керамична технология - пресуван магнитопровод с разнообразна форма. Прахообразната структура на феритния материал се смесва с дестилирана вода, пресува се и се изпича в подходяща газова среда при високи температури (1100°С÷1400°С).

След изпичането феритите добиват плътна хомогенна структура с хомогенен кристален строеж. Те са твърди и крехки и не подлежат на механична обработка, но може да се шлифоват и полират. Голямото разнообразие на метални окиси, които могат да участвуват в различни комбинации при изработването на ферити, позволява създаването на широка гама феритни материали с разнообразни параметри. Те могат да са магнитно меки или магнитно твърди материали имат високо специфично електрическо съпротивлени 10+109Q.m, което обуславя и ниските им загуби от вихрови токове и ООО до 20000. Магнитно меките ферити могат да се използват при:

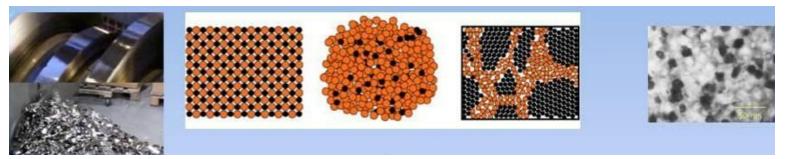
ниски честоти - 0,2 до 2 МН; високи честоти 20 до 3ОО МНг; свръхвисоки честоти над 10 GHz;

Има ферити и с правоъгълен хистерезисен цикъл. Феритите се характеризират с ниска индукция на насищане ВГО,45Т и ниска магитна проницаемост- Имат ниска температура на Кюри.

Аморфни и нанокристални сплави - Получават се при бързо втвърдяване на стопилка с висока скорост на охлаждане 106 k/sec. При това кристалите се оказват в положение, коего са заемали в течно състояние и "замръзват". Стуктуратата на сплавта е аморфна, а те са анизотропни. Аморфните сплави са известни и под наименованието метални стыла. Те могат да бъдат получени и по друг начин чрез синтероване или като магнитодиелектрици. Характерно за тях е, че подобряват свойствата си след термообработка след получаването им. Могат да са с линеен тип Е, правоъгълен тип или тип R цикъл.

Нанокристалните сплави се получават като се приложи термообработка до температура над тази на кристализация на сплавта и под тази на Кюри. Получават се кристални зародищи, чийто размер е много по-голям в сравнение с хаотично разположените кристалчета в останалата аморфната структура. Характеристиките на нанокристалните сплави са относително линейни. В зависимост от

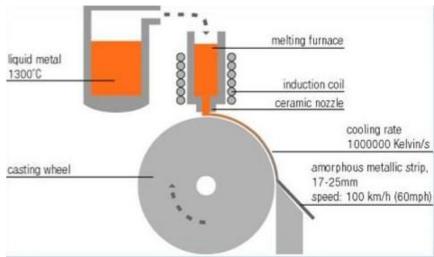
състава си аморфните сплави се делят на сплави на желязна, никелова или кобалтова основа.

кристални аморфни нанокристални нанокристални

- thin ribbon (d 20 μ T)
- high electrical resisitivity
- mechanically hard
- magnetically soft

T70-8415-30 (at%) т = Pe, co, M ... M: Si, B, C, M), мо ...

Сплави на лсемзна (Ее) основа

Fe(Si,B)
$$B_s(1,5T-1,8T)$$
Asz30.lt6

Тези сплави преДставляват особен интерес като материали за трансформаторщ работеищ при мрезюова и среДна честота.

С тези материали могат да бъДат получени особено добре изразени правоъсълен и линеен хистерезисен цикъл, (3 сравнение с останалите аморфни и кристални сплави.

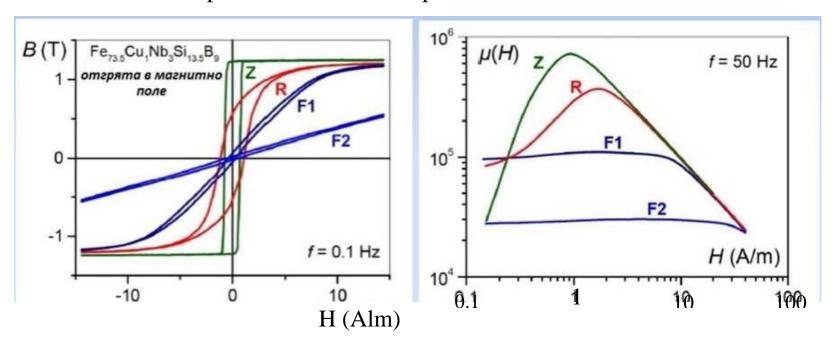
Сплави на основа никел-лселязо (Ni-Fe) $Fe_{40}Ni_{40}(Si,B)_{20}$ вхо,8Т) Asz30.1С6 000

ПораДи много Добрите си магнитоеластични характеристики тези

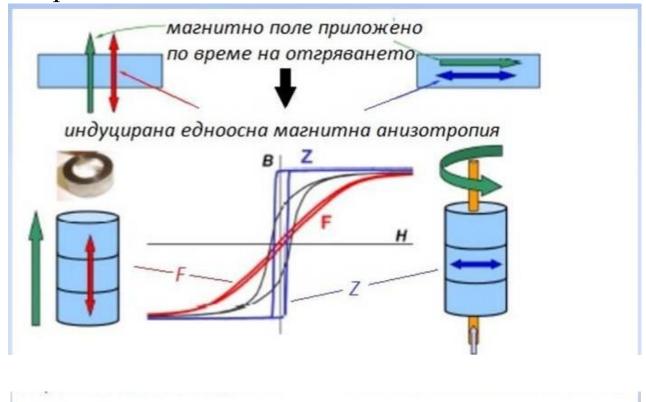
материали могат да бъДат използвани като сензори на магнитоел<u>астични</u> <u>Де</u>формации.

1, MarHHTHH MaTepnann, OCHOBHn nOHRTMR, Класификация n хараКТерпсТМКН.

9CHO L13pa3eH mun Ha xucmepæucHL19 UUKbf1

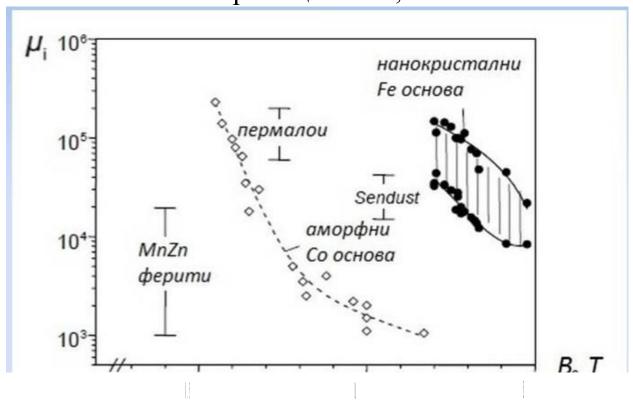
Tunoee xucmepæucHu UUKf7U mun Z, mun F u mun R. B(H) и въз.моэкност за промяна на типа на хистерезисния ЦИК"ЬЛ,•

напречно магнитно поле - F наДлъжно магнитно поле - Z

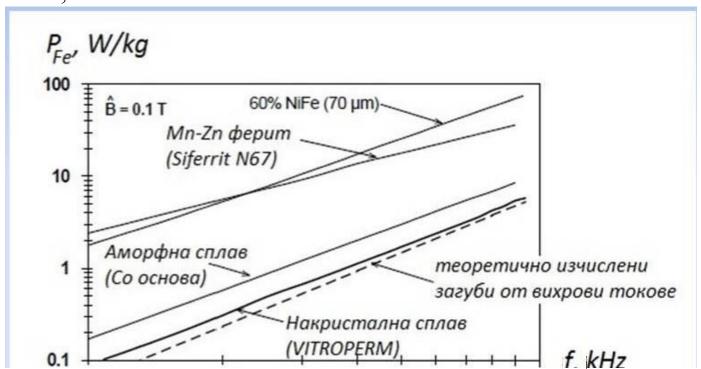
Термообработка и термомагнитна обработка

висока магнитна проницаемост;

Началнамагнитна проницаемост в зависимост от магни, тната инДукция

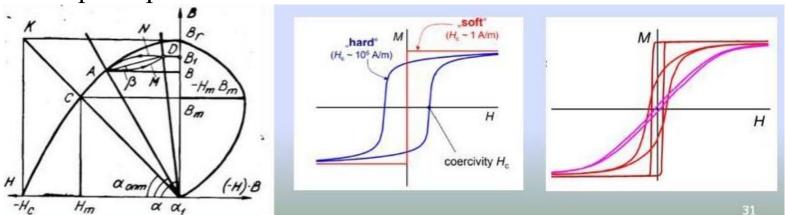
ниски загуби от хистерезис и вихрови токове, в широк честотен Диапазон;

10 20 50 100

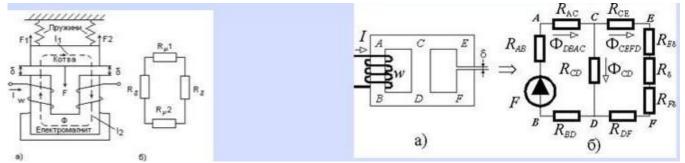
Сравнение на загубите на различни материали

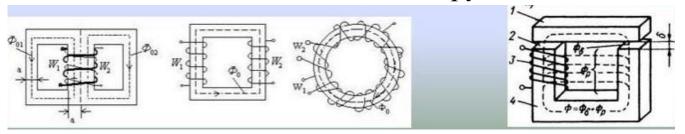
Постоянните магнити са изработени от феромагнитни материали с широк хистерзисен цикъл, познати още като магнитнотвърди материали, Те се характеризират с висока остатъчна магнитна индукция и съхраняват намагнитеността си в продължение на дълго време, Постоянните магнити се използват като автономни (неизползващи енергия) източници на магнитно поле, Независимо от формата, постоянните магнити имат два магнитни полюса северен магнитен полюс (ГМ) и южен магнитен полюс Ако се разреже магнита на две части ще се получат два нови магнита и всеки от тях ще има два полюса, като обяснение за това е микроструктурата на магнитния материал съдържаща поляризирани магнитни домени,

2.

Магнитните вериги са схемно отражение на реални магнитни системи и съдържат източник на магнитодвижещо напрежение — м.д.нь който представлява възбудителна намотка или постоянен магнит, Едни магнитни системи са съставени от феромагнитни среди и въздушни участъци, други само от феромагнитни среди, а трети само от въздушна среда. Ако системата е без въздушни междини, то тогава тя е затворена магнитна система. ОбЩИЯТ магнитен поток преминава изцяло през магнитопровода.

Магнитните системи на електрическите машини и апарати са системите от детайли или детайли и выли, образуващи магнитни вериги, през които се затварят магнитните потоци. По конструктивни и

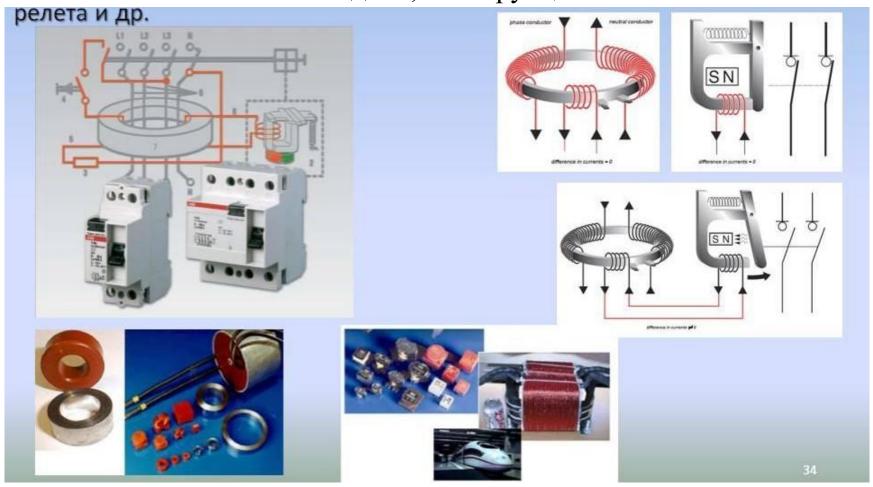
технологични белези магнитните системи са: о масивни, о шихтован и, о навити, о формувани о системи с постоянни магнити,

Масивните магнитни системи се използват най-често в електрическите апарати за постоянен ток.

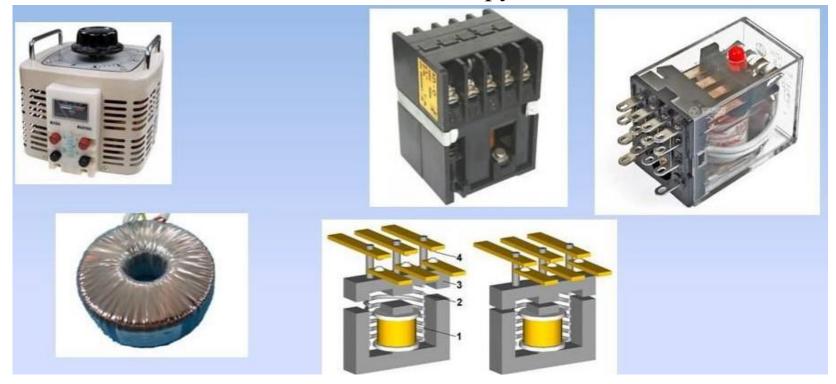
Шихтованите магнитни системи намират приложение като статорни и роторни пакети на електрическите машини, като магнитопорводи на трансформаторите и като магнитни системи на електрическите апарати за променлив ток — контактори, електромагнити, релета и др.

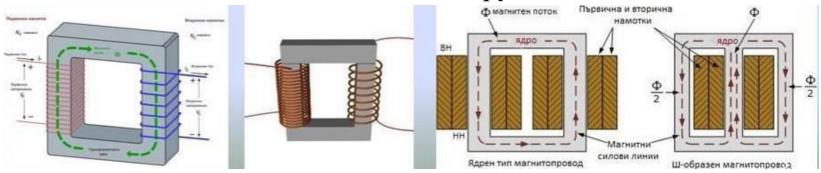
трансформатори, магнитни усилватели и някои специални

Навитите магнитни системи са най-подходящи за измервателни Формуваните магнитни системи се използват в електрическите машини и апарати, работещи при повишени и високи честоти, Магнитните системи с постоянни магнити намират приложение в поляризованите

релета и др.

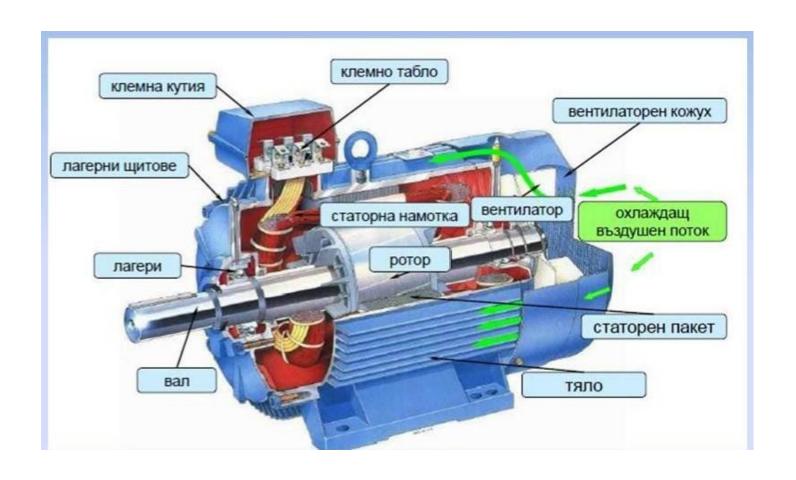
Елементи на трифазния автоматичен прекъсвач: 1 – ръч-Елеиенпги на прифазния автоматичен прекъсвач: —ръчка за вътючване и

"вход"; 4— дъгогасителна камера; 5— скоба за монтаж; 6 - клема "изход"; 7— биметална пластина; 8— бобина на електромагнита.

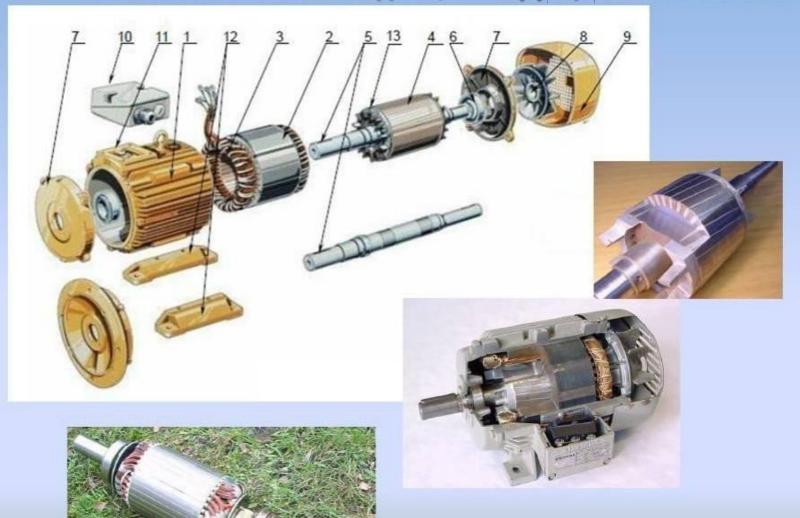
2. Магнитни системи

и технологии.

изктючване; 2 — контактна система; 3 — клема

системи — и технологии. машини

агнитни

видове, конструкции

Щанцови

Щанцоването е сред водещпте промищленп технологии эа обработка на листов метал, чрез копто могат да бъдат произзежданл плоски и пространствени детайлл комплексна форма,, [То своята СЬЩНОСТ това е метод эа изработка на метално изделие пос—отвом комбинация от формоизменящп и разделителнл операцип,, при юито се ЛЭВЬРШВа пластична деформация на материала э студено състояние чрез огъване,, усукванеу изтегляне,, пресоване л т н- Обработваният материал се отделя ИЗЦЯЛО илл частично от металния ЛИСТ посредством изрязване, пробиване л дре В зависимост от технологията и оборудванетоу отделената част от метала може да бъде готовото изделие или отпаден материал В производства среден до висок обем щанцоването се налага като рентабилна технология за бързоу ефективно и прецизно рязане п формоване на метал,,

За целта се изполэват щанцовп МаШПНЛ плут преощ коло са оборудзани със специални инструментщ наречена щанцл,, Те се

агнитни системи — Щанцови машини

СЬОТОЯТ от матрица и поансон и навлиэат определена сила э ЛИСТОВИЯ метал, за да създадат отвор или дадена деформация В съвременните цехове най-често се срещат автоматизиранл СИСТеМИ ЦПУ прут коло обработката се ИЗВЪРШВа на базата на предварително эададена програма-

Магнитни системи видове, конструкции и технологии. Щанцови машини

40

агнитни системи – видове, конструкции и технологии. анцови машини

развитието на технологиите по посока дигитализация нато се разширяват функциите и възможностите на модерните машини и центри. Новостите при автоматизираните системи и щанцоване с ЦПУ в контекста на четвъртата промишлена я включват подобрени концепции за производителност както и о иновации при софтуера за управление, които правят

агнитни системи — Щанцови

машини

процеса по-интуитивену високопроиээодителен л надежден, Все попопулярни стават системите эа лазерно рязане л щанцоэане, колто съчетават праимствата на тези две доказана технологииу същезременно компенспрайкл слабите им страни цел постигане на оптимална производителност,

Налични технологии

Щанцоването намира широко приложение в различна индустрии поради възможноспа за серийно производство на голямо количество изделия съе сравнитытно ниска себестойност,, Подобно на други типоэе конвенционални металорежещи машиниу щанц пресле могат да изработват детайли множество отвори, ГГр«имства при тяж оа липсата на термично взаимодействие метала, което элиминира рисковете от нежеланото му деформиране,, капо л липсата на стружкщ чрез които се губят сравнително големл количества метал,

и технологии.

В резултат от щанцоването се получават детаПпи о точна размери и вуроко ка-ество на повърхностпте,, Сред факторите,, коло ограничават ИЗПОЛЗВаНеТО на метода,, е дебелината на ЛИСТОВИЯ материал- При ПО-ПЛЪТНИТе листове машина за лазерно рязане например би осигурила висока произвщителност з съчетанле отлична скорост и прецизност на работа

Лазерите обаче не могат да ИЭВЪРЩЭТ механична обработка (например огъванеу резбонарязване л т което често е необходимо за получаване на максимално близко до крайното изделие,,

И макар лазерпте л щанц пресле да се считат эа взаимозаменяемиу аналогична технологии, все по-често з практиката принципите им на работа се обединяват э търсене на максимина продуктивност

Комбинираните спстеми эа лазерно рязане л щанцоэане не налагат извършване на вторична операции върху обработвания детайл,, а смяната между отрезните л формовъчните операции е бърэа,, автоматизирана и не изисква ЧОВеШКа намеса илл преместэане на заготовките на различни работни станции-

______ и технологии.

42

За тънки ПЛОЧИ с дебелина от порядъка на 9,5 л повече мм, облкновено е необходима МаЩИНа капацптет 45 — 50 тона,, а такъз принципно може да осигури само една хидравлична или механична преса- Сервоуправляемите модели все пак остават сред най-търсените решения в сегмента поради пэключително эпсоката си ефектизност Щанц машините съе сервоэадвижване и электронно управление могат автоматично да регулират хода сл на базата на обработвания материал

лзполэваната инструментална экипировка,, като се считат эа специализирано решение эа формован— тъй като позволяэат прециэна настройка на височината на заготовката Съвременнлте модепл механични щанц преси често също могат да разполагат модерна электронни система эа управление Търсят се прости л икономичнл решения, които същевременно комбинират различна комплекснл процесиу позволяват рентабплно серийно производстзо,, високо качество на готовата продукция, а з допълнение — л икономия на пространство в цеха- Производителлте все по-често избягват СЛОЖНЛ системи,, коло изискват трудо- л времеемка конфигурация, пэморлтепно рыно зареждане и раэтоварэане л налагат местене на обработваните заготовки на различни работни станцил,,

гнитни системи – видове, конструкции и технологии. анцови машини. Налични технологии

е по търсени стават комбинираните системи за лазерно щанцоване, които съчетават предимствата на двете и, елиминирайки недостатъците им. Доскоро обработката на

листов метал налагаше избор между един от дзата типа системщ който се оп—еляше до голяма степен от типа метал,, неговата дебаплна л пльтност и необходимото качество л параметрит на желаното готово изделие.

Въвеждането на лазернпте МаШИНЛ э металообработката — първо моделите СО: източник,, а после тем фибролаэер,, първоначално разклати пазара на щанц мащинл л таэл криза трая повече от десетилетие- Но след края на тозл негативен за продажбите на щанцови преси период последва нов выход на технологията,. предлмно в съчетание други обработ ащл операции като реэбонаря ване,, формован— огъване,, маркиране лар.

Комплексното им изпълнение стана эъэможно благодарение на зисокоефективните комбиниранп обработзащи центри ЦПУ копто оа эсе по-популярни в съвременната практика

и технологии.

При машините със сервоуправление вместо с хидравлично задвижване се елиминира нуждата от използване на масла и се редуцира консумацията на енергия с цел оптимизиране на общата производствена ефективност. При по-новите модели на пазара смяната на инструментите е със 7096 по-бърза от тази при конвенционалните револверни щанцови машини. Възможността всеки инструмент да се завърта от 00 до 3600, включително тези в мултифункционалните инструментални глави, допълнително оптимизира ефективността,

Щанцоването носи много предимства и затова и се превръща във все по-предпочитана технология сред производителите,, Едно от

агнитни системи – видове, конструкции

Щанцови машини Налични технологии

предимствата на технологията е факты, че няма окисление на найгорният слой на материала. Създадените детайли посредством щанцоэане се характеризират с прецизна изработка. Изделията имат много точни размери и минимално наличие на повърхостни грапавини. Овен това, при щанцоването значително са намалени разходите эа метал и няма образуване на стружки при изработката. Още едно от предимствата на щанцоването е отсъствието на нагряване на материала.

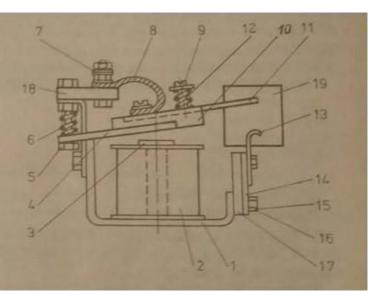
Магнитни системи – видове, конструкции

2. и технологии.

Масивните магнитни системи се състоят от ядро, ярем и подвижна котва« На ядрото се поставя намотката, а през ярема се затваря магнитната верига, Ядрото се стругова от стомана с крыло напречно сечение. Яремы може да е с П тобразна или Г- образна форма. Той се изработва от електротехническа стомана на ленти или листове с дебелина от 2 до б тт чрез студено валцуване,, Технологията с състои от следните операции — отрязване на заготовката, огъване, пробиване на отвори, нарязване на резби, шлифоване на допирните повърхности с котвата и ядрото. Котвата се изработва от шинна или листова стомана. Може и да се отлее от стомана или чугун, ако апаратът е за по-голяма мощносте

Принципна конструктивна схема на контактор

1 — неподвижен магнитопровод с наро; 2 — възбудителна намогла; 3 — полюсен накрейник; 4 — котва; 5 — винт за регулиране на връщателнате пружина 6; 7 — клема; 5 — гъйлава толободяща бръзва; 9 — контактня пружина; 10 — контактоно-со-; 11 — подвижно контактно тило; 14 — наподвижно контактно тило; 14 — твъода тохободяща връзва; 15 — винт; 16 — клема; 17, 18 — изолационни детабли; 19 — каниера за засене на дъзгла.

2. I N подобряв атмосфер охлаждат необходи агнитни системи — видове, конструкции и технологии.

Магнитни системи подлежат на термообработка с цел на магнитни системи — видове, конструкции магнитните им характеристики. Това става в пещи в защитна на гемпература от 850 до 9000С за 20 до 30 min плато и след това се Ако дебелината на листовете е малка, а щанците са добри не е термична обработка,

Шихтовани магнитни системи — изработвате се от отделни пластини или дискове от електротехническа стомана, Съставът, свойствата и означенията на различните видове електротехническа

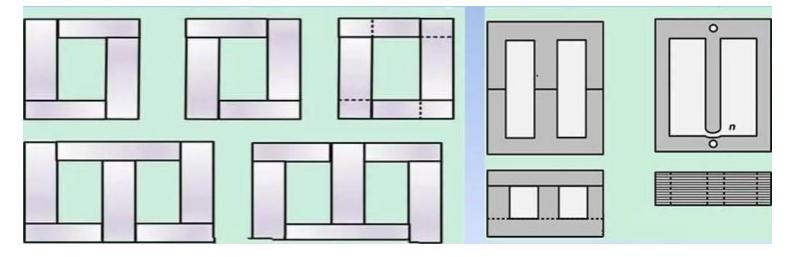
стомана са дадени в каталожните данни на производителите,, За електрическите машини се ползват дискове и сегменти от електротехническа стомана за изработване на статорните и роторни пакети на електрическите машини,, За магнитопроводите на големите силови трансформаторите се ползват правоъльни пластини, а Ш — образни и Π -образна пластини се ползват за контактори, електомагнити и релета, Γ — образни и затворени Ш-образни за магнитопроводи на специални трансформатори,

Листовете от електротехническа стомана се нарязват на заготовки с гилотинни ножици — най-напред надлъжно по дължината на листа, а след това напречно. Отворите за притягащите шпилки се щанцуват (многопоансонна щанца), Спазва се правилото при рязането на листовете коефициента на използване на материала да много висок, В накои случаи това налага първо

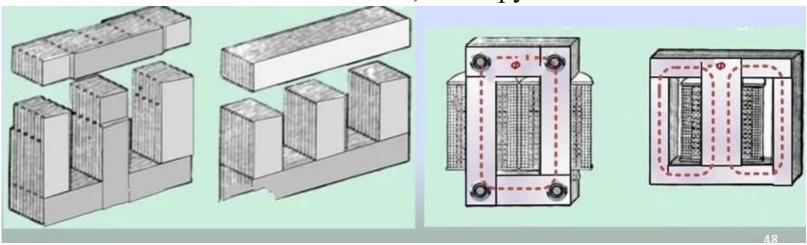
е напречно изрязване на листовете. Може от един лист да се получат пластини с различна дължина и ширина — комбинирано разкрояване,,

2. и технологии.

Шихтовани магнитни системи

Магнитни системи – видове, конструкции

Шихтовани магнитниистеми — по-икономично, с по-голяма производителност и с по-добразза за автоматизация е рязането на правоъгълни пластини от руда ектротехническа стомана, Материалы се нарязва с многодискови ножицио дължина, при което се получават на няколко руда с широчина, равна ирочината на пластините, Може да това има дефекти при транспорта из елиминира като се предвидят от даете страни ивици за изрязване с ширина от 7 до 10 тт. Напречното нарязване може да е право или под ъгъл от 450, Извършва се с щанци,

Шихтовани магнитни системи — дискови пластини — едноредно право разкрояване като може да се приложи и двуредно шахматно или многоредно — при малки диаметри. Трябва да се остави разстояние между дисковете за —добавка за щанцуване — 5 до 7 тт при ръчно подаване и 2 до 3 тт машинно автоматизирано, При това щанцуване има вырешни и външни отпадъци, които генерират загуби на материал, но те не зависят от типа на разкрояване, Използват се канални щанци за щанцуване на каналите на ротора, статора или котвата — един по един. Шанцуването

агнитни системи —

става на канална автоматична преса, която след всеки удар завърта заготовката на едно канално деление,

Шихтовани магнитни

Мощността на пресата

Тези щанци се поради ниската им

Следните операции се

- 1. Изрязване на външния контур на статорния лист и на отвора за вала със съвместна щанца,
- 2, Пробиване на канали на статора с канална щанца.
 - 3. ОтДеляне на роторния от статорния лист с крыла еДнооперацоионна щанца,,
 - 4. Пробиване на канали на ротора с канална щанца,,

При щанцуване на котвените дискове с канална щанца са необходими само две операции:

1. Изрязване на външния контур и на отвора а вала със съвместна щанца.

идове, конструкции и технологии.

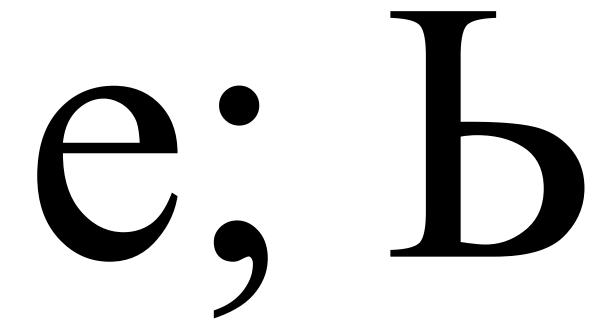
2. Пробиване на_ каналите с канална щанца.- ф

съншен Диаметър на магнитопровос)а, тпт,•
 сътпрешен Диаметпър на магнитопровоДа, тт,•
 выпрешен Диаметър на намоткатп навита около магнитопровоДа, тптп,•

- височина на магнитопровоДа (зависи от шпринсппа на лентатп), тптп,•
- Дебетна на магнитопровоДа, шт;

агнитни системи —-Навити магнитни системи

агнитни системи —

4 =k1.d2 h=k2.d2 do=ko.d2

А— - напречно сечение на магнитопровода,

TT2

оси- коефициент на запълване на намотката;

w — брой навивш на намотката;

Основни Дименсионни размери на тороиоални магнитопровоДи (EC 60635:1978/AMD1:1997,DIN 42311)

*п*ы- коефициент на запълване на магнитопровода;

hе- средна дължина на магнитната СИЛОВа линия, тт.•

VFe - обем на магнитопровода, ттз,

Аи, - напречно сечение на прозореца на магнитопровода, тт2. q— ефективно напречно сечение на проводника намотката, тт2 д-допустима токова плътност на тока през намотката, А/тт2 и— номинален ток на дросела, А

I— номинален ток на магнитния ключ. A

Вт максимална стойност на магнтната индукция на материала, Т;

агнитни системи — конструкции и технологии.